

BÁO CÁO THẨM TRA
**Kết quả thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng
nông thôn mới năm 2023 trên địa bàn tỉnh Kon Tum**

Căn cứ Luật Tổ chức Chính quyền địa phương năm 2015; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2019; Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân năm 2015.

Thực hiện sự phân công của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, trên cơ sở Báo cáo số 421/BC-UBND ngày 20 tháng 11 năm 2023 của Ủy ban nhân dân tỉnh về kết quả thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới năm 2023 trên địa bàn tỉnh Kon Tum. Ban Kinh tế - Ngân sách đã tổ chức phiên họp toàn thể thẩm tra nội dung trên. Tham dự họp có lãnh đạo các Ban của Hội đồng nhân dân tỉnh; đại diện Ủy ban nhân dân tỉnh và các sở, ngành có liên quan. Ban Kinh tế - Ngân sách báo cáo kết quả thẩm tra như sau:

1. Kết quả triển khai thực hiện

Trên cơ sở báo cáo về kết quả thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia (MTQG) xây dựng nông thôn mới năm 2023 trên địa bàn tỉnh, Ban Kinh tế - Ngân sách cơ bản thống nhất với những đánh giá của Ủy ban nhân dân tỉnh về kết quả đạt được, tồn tại hạn chế trong công tác thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới thời gian qua, cụ thể như:

- Từ đầu năm 2023 đến nay, Ủy ban nhân dân tỉnh đã tập trung chỉ đạo các sở, ngành thuộc tỉnh, các địa phương có liên quan tham mưu Ủy ban nhân dân tỉnh ban hành và trình Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành các văn bản pháp lý và quy định triển khai thực hiện Chương trình MTQG nông thôn mới năm 2023⁽¹⁾.

⁽¹⁾ - Hội đồng nhân dân tỉnh đã ban hành 04 Nghị quyết quy định về triển khai thực hiện Chương trình giai đoạn 2021 - 2025⁽¹⁾; đồng thời đang tiếp tục đề nghị Hội đồng nhân dân tỉnh xem xét, ban hành 02 Nghị quyết đề triển khai thực hiện.

- Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành các Quyết định, Chỉ thị, Chương trình, Kế hoạch và các văn bản để chỉ đạo triển khai thực hiện Chương trình, như: Quy định phân cấp quản lý và tổ chức thực hiện các chương trình mục tiêu quốc gia trên địa bàn tỉnh Kon Tum; Chỉ thị về tăng cường lãnh đạo chỉ đạo thực hiện Chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới năm 2023, Kế hoạch thực hiện các Chương trình mục tiêu quốc gia năm 2023 trên địa bàn tỉnh, các Kế hoạch, văn bản chỉ đạo triển khai thực hiện Chương trình trong năm 2023.

- Các sở, ban ngành thuộc tỉnh, Ủy ban nhân dân các huyện, thành phố, theo thẩm quyền, chức năng nhiệm vụ được giao đã xây dựng các Chương trình, kế hoạch tổ chức triển khai thực hiện trên địa bàn và theo lĩnh vực ngành; hướng dẫn tổ chức thực hiện Bộ tiêu chí nông thôn mới các cấp và tổ chức triển khai thực hiện Chương trình đảm bảo theo mục tiêu, nhiệm vụ đã đề ra.

- *Kết quả đạt chuẩn nông thôn mới*: Đến nay, toàn tỉnh đã có 42 xã đạt chuẩn xã nông thôn mới (trong đó có 04 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao; 01 xã đạt chuẩn nông thôn mới kiểu mẫu), 21 thôn đạt chuẩn khu dân cư nông thôn mới kiểu mẫu và 32 thôn (làng) vùng đồng bào dân tộc thiểu số đạt chuẩn nông thôn mới (trong đó có 24 thôn thuộc diện thôn thực hiện điểm các cấp); chưa có huyện đạt chuẩn huyện nông thôn mới, thành phố hoàn thành nhiệm vụ xây dựng nông thôn mới. Số tiêu chí xã nông thôn mới đạt chuẩn bình quân/xã là 15,51 tiêu chí.

Dự kiến đến cuối năm 2023, toàn tỉnh có 48 xã đạt chuẩn xã nông thôn mới (tăng 06 xã so với năm 2022), 07 xã nông thôn mới nâng cao (tăng 3 xã so với năm 2023), 03 xã nông thôn mới kiểu mẫu (tăng 03 xã so với năm 2022).

- *Kết quả thực hiện Chương trình mỗi xã một sản phẩm*: Toàn tỉnh đã có 185 sản phẩm OCOP đạt từ 3 đến 5 sao (còn hiệu lực). Trong đó có 01 sản phẩm đạt 5 sao (Sản phẩm quốc gia), 06 sản phẩm tiềm năng 5 sao đang đề nghị Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn xem xét, đánh giá và công nhận; 16 sản phẩm 4 sao và 162 sản phẩm 3 sao (riêng năm 2023 đã có 04 địa phương đánh giá và công nhận thêm 15 sản phẩm 3 sao). Ước thực hiện năm 2023 là 07 sản phẩm đạt 5 sao (nếu được Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn đánh giá 06 sản phẩm tỉnh đang đề nghị) và đạt mục tiêu đề ra.

- *Kết quả thực hiện và giải ngân kế hoạch vốn năm 2022*

+ Kế hoạch vốn: Tổng kế hoạch vốn ngân sách Trung ương phân bổ thực hiện Chương trình năm 2023 là 206.292 triệu đồng⁽²⁾ (trong đó: năm 2022 kéo dài sang năm 2023 là 67.962 triệu đồng và năm 2023 là 138.330 triệu đồng).

+ Kết quả thực hiện và giải ngân: Tổng kết quả thực hiện và giải ngân đến tháng 10 năm 2023 là 111.768 triệu đồng⁽³⁾, đạt 54,18% kế hoạch (trong đó: năm 2022 kéo dài sang năm 2023 là 47.159 triệu đồng và năm 2023 là 64.609 triệu đồng). Ước thực hiện đến cuối năm 2023 đạt khoảng 90% kế hoạch (do dự kiến kế hoạch vốn sự nghiệp giải ngân thấp).

2. Ý kiến của Ban Kinh tế - Ngân sách:

Bên cạnh những kết quả đạt được, ngoài những khó khăn, hạn chế được đề cập trong báo cáo, qua giám sát thực tế về tình hình triển khai thực hiện nhiệm vụ kinh tế - xã hội; thu, chi ngân sách nhà nước trên địa bàn tỉnh năm 2023, Ban Kinh tế - Ngân sách nhận thấy còn một số khó khăn, tồn tại như sau:

⁽²⁾ - Vốn đầu tư phát triển: 155.210 triệu đồng (trong đó: năm 2022 kéo dài sang năm 2023 là 51.080 triệu đồng và năm 2023 là 104.130 triệu đồng).

- Vốn đầu sự nghiệp: 51.082 triệu đồng (trong đó: năm 2022 kéo dài sang năm 2023 là 16.882 triệu đồng và năm 2023 là 34.200 triệu đồng).

⁽³⁾ - Vốn đầu tư phát triển: 102.802 triệu đồng (trong đó: năm 2022 kéo dài sang năm 2023 là 42.942 triệu đồng và năm 2023 là 59.860 triệu đồng).

- Vốn đầu sự nghiệp: 8.968 triệu đồng (trong đó: năm 2022 kéo dài sang năm 2023 là 4.218 triệu đồng và năm 2023 là 4.750 triệu đồng).

- Việc duy trì, giữ vững và nâng cao chất lượng các tiêu chí trong xây dựng nông thôn mới gặp khó khăn, theo báo cáo của các đơn vị, địa phương qua rà soát, đối chiếu xã đạt chuẩn nông thôn mới giai đoạn 2016 - 2020, một số tiêu chí chưa đạt chuẩn theo quy định Bộ tiêu chí giai đoạn 2021-2025⁽⁴⁾; tiến độ xây dựng xã nông thôn mới nâng cao, nông thôn mới kiểu mẫu còn chậm.

- Theo số liệu báo cáo, đến nay còn 02 xã xác định mục tiêu đạt chuẩn nông thôn mới năm 2022 chưa đạt (xã Ngọc Tú⁽⁵⁾ - huyện Đắk Tô và xã Ngọc Tem - huyện Kon Plong), đang tiếp tục phấn đấu đạt chuẩn trong năm 2023.

- Tỷ lệ giải ngân vốn thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới năm 2023 còn thấp (*đạt 54,18% kế hoạch*).

- Sự phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị của tỉnh và các địa phương có lúc, có nơi chưa được chặt chẽ, đồng bộ.

- Hiện nay, chưa có nhiều mô hình liên kết chuỗi giá trị trong sản xuất nông nghiệp trên địa bàn tỉnh.

** Đề nghị báo cáo tiếp thu, giải trình làm rõ một số nội dung sau:*

- Số liệu giữa báo cáo và bảng biểu có sự chênh lệch, không thống nhất (*Tổng số xã đạt chuẩn nông thôn mới, xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao, ...*)

- Báo cáo việc duy trì, nâng cao chất lượng sản phẩm OCOP theo Chương trình mỗi xã một sản phẩm trong thời gian qua.

3. Một số nhiệm vụ, giải pháp:

Qua nghiên cứu, Ban Kinh tế - Ngân sách cơ bản thống nhất với các giải pháp thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới trong thời gian tới, để thực hiện có hiệu quả hơn, Ban Kinh tế - Ngân sách đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh chỉ đạo, tập trung vào một số giải pháp sau:

- Tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo toàn diện, phối hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa cơ quan chủ trì chương trình và các địa phương trong quá trình tổ chức triển khai thực hiện Chương trình MTQG xây dựng nông thôn mới.

- Chỉ đạo các cơ quan chủ Chương trình, các Sở, ngành chuyên môn phối hợp, hướng dẫn, tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc của các cơ quan, địa phương được giao thực hiện nhiệm vụ thuộc Chương trình MTQG đang gặp phải.

- Quan tâm, chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ thực hiện, giải ngân vốn sự nghiệp thuộc Chương trình MTQG theo quy định, phát huy hiệu quả sử dụng vốn hỗ trợ, thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội. Chủ động rà soát nhu cầu vốn, phù hợp với quy

⁽⁴⁾ Như tại thành phố Kon Tum, huyện Ngọc Hồi, huyện Đắk Tô, huyện Kon Plông, Kon Rẫy.

⁽⁵⁾ Theo báo cáo, xã Ngọc Tú sẽ rất khó đạt chuẩn trong năm 2023 (Nguyên nhân do: xã Ngọc Tú, đã có Hợp tác xã, tuy nhiên trong năm 2023 đã có quyết định giải thể và như vậy xã không có HTX và không đạt chuẩn tiêu chí số 13 về tổ chức sản xuất; ngoài ra, xã Ngọc Tú có dấu hiệu đi xuống, số tiêu chí đạt chuẩn ngày càng thấp, hiện còn 11/19 tiêu chí đạt chuẩn).

định và tình hình thực tế địa phương, trường hợp hết nhu cầu, địa phương kịp thời báo cáo cấp thẩm quyền xem xét điều chỉnh vốn, hoàn trả ngân sách.

- Phát huy vai trò chủ thể của cộng đồng dân cư tham gia vào quá trình lập kế hoạch, tổ chức thực hiện và giám sát việc thực hiện Chương trình MTQG. Bảo đảm tính công khai, minh bạch, công bằng đúng quy định pháp luật trong quản lý, tổ chức triển khai thực hiện chương trình mục tiêu.

- Tăng cường công tác thông tin, tuyên truyền với nhiều hình thức đa dạng, phù hợp với đối tượng, địa bàn để người dân nắm bắt kịp thời về ý nghĩa, mục đích, sự cần thiết của từng Chương trình. Vận động người dân tích cực tham gia đóng góp vào việc thực hiện Chương trình, dự án và tham gia giám sát việc quản lý, sử dụng các công trình đầu tư một cách có hiệu quả.

- Chủ động bố trí nguồn lực từ ngân sách địa phương (*cấp tỉnh, huyện, xã*); huy động tối đa các nguồn lực đầu tư từ cộng đồng doanh nghiệp, tài trợ của các nhà hảo tâm trong và ngoài nước, đặc biệt là sự tham gia đóng góp của người dân. Tiếp tục thực hiện lồng ghép các chương trình, dự án hiệu quả để đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng nông thôn đáp ứng nhu cầu phát triển của địa phương. Sử dụng các nguồn vốn đầu tư đảm bảo đúng mục đích, tiết kiệm, hiệu quả. Quan tâm bố trí kinh phí, huy động nguồn lực cho các xã đã đạt chuẩn duy trì các tiêu chí đã đạt hoặc còn nợ tiêu chí.

- Theo dõi việc bố trí nguồn vốn thuộc Chương trình MTQG đảm bảo chặt chẽ, tránh vượt tổng kế hoạch vốn trung hạn đã được HĐND tỉnh phân bổ.

- Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc sử dụng các nguồn vốn; triển khai các nhiệm vụ kế hoạch Chương trình MTQG năm 2023 ngay từ những tháng đầu năm, không để tình trạng giải ngân chậm và dồn về những tháng cuối năm như hiện nay.

Trên đây là Báo cáo thẩm tra của Ban Kinh tế - Ngân sách. Kính trình Hội đồng nhân dân tỉnh Khóa XII Kỳ họp thứ 6 xem xét, quyết định./.

Nơi nhận:

- Thường trực HĐND tỉnh;
- UBND tỉnh;
- Đại biểu HĐND tỉnh;
- Lưu: VT, Ban KT-NS.

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH
TRƯỞNG BAN

Hồ Văn Đà